

Rapport Commissie 'Toekomst van de Kerk'

In opdracht van Gereformeerde kerk 'De Ontmoeting' te Damwâld

Damwâld, 15 maart 2017

Geachte leden van de GKR,

Hierbij bieden wij ons rapport aan.

In verband met de vacature, ontstaan door het vertrek van de kerkelijk werker mw. Y.H.Attema, hebben wij het verzoek gekregen om in maart 2017 met een voorstel te komen over de invulling van deze vacature. In dit voorstel moet worden aangegeven hoe de vacature kan worden ingevuld met daarin de financiën en opties. Dit voorstel wordt ter besluitvorming aan de GKR voorgelegd.

Als commissie hebben we een breed gedragen visie op de toekomst van onze kerk en hierbij behorende behoeften, als uitgangspunt genomen in ons voorstel. In verband hiermee hebben we verschillende vraagstukken en profielen voorgelegd aan de gemeenteleden op de gemeenteavond van 30 november 2016. In totaal waren hierbij aanwezig ca. 60 gemeenteleden. Aan 6 groepen zijn 10 schriftelijke vragen voorgelegd. Deze uitkomsten alsmede ook onze gesprekken met de voorzitter van de kerkenraad, dhr. U. Buwalda en ds. S. Boukes hebben als basis gediend voor ons voorstel.

1. Aspecten toekomst van de Kerk

Middengroepen (25-45 jaar)

We zien een afnemende betrokkenheid bij de kerk van de middengroepen in de leeftijdscategorie van ongeveer 25 jaar tot 45 jaar. Dit is niet typisch voor onze kerk maar een landelijk verschijnsel. Dit als gevolg van onder meer het leefpatroon van de jongere generatie (werkdruk, opbouw van het gezin) en een andere beleving van de kerk (wat levert het mij op). Het kerkbezoek van de middengroep neemt vooral af wanneer de kinderen uit het gezin, de basisschool hebben verlaten en naar de middelbare school gaan. We hopen dat de onlangs gestarte maandelijkse Tienerkerk hierop een positieve invloed heeft.

De kunst is om de lijn van de Bernetsjerke/Tienerkerk/Honk door te trekken naar allerlei op te zetten activiteiten. De Tienerkerk en 't Honk zijn in dit geheel belangrijk omdat jongeren zich in een groep aan elkaar spiegelen. Op zich wordt de Bernetsjerke goed bezocht. De Tienerkerk wordt goed bezocht door vooral tieners die in klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs zitten. Binnen de Tienerkerk is echter behoefte aan verdere ondersteuning en begeleiding.

Verder constateren we in de praktijk dat het benaderen van de jeugd vanaf het voortgezet onderwijs intensiever zou moeten plaatsvinden. Hierbij is het belangrijk dat als jongeren de kerk hebben afgeschreven, de kerk hen daarentegen niet afschrijft. Belangrijk is aan jongeren het gevoel te geven dat je er toe doet. We zien ze als kerk nog staan. Ze moeten zich gekend weten.

Op de gemeenteavond werd over de jongeren en middengroepen het volgende opgemerkt:

- Een aantal groepen stellen dat we wellicht meer moeten inspelen op behoeften van de jeugd als ook de middengroepen. Het vasthouden aan tradities moet geen doel op zich zijn.

De jeugd staat lossen van de kerk en derhalve zullen we onze jeugd ook op andere manieren erbij moeten betrekken. Belangrijk is ze het gevoel te geven dat ze erbij horen.

- Verder zou samenwerking met de Hervormde gemeente op dit terrein een win-win situatie kunnen opleveren. Op de gemeentevergadering werd onder meer ingebracht om een opbouwwerker voor beide gemeenten aan te trekken; direct samen oppakken.
- Ook is op de gemeentevergadering aangegeven dat er behoefte is aan goede vrijwilligers (met een capabel middenkader) die onder een coördinerende kracht werken.
- Als een jeugdwerker wordt aangetrokken, is er behoefte aan iemand die "echt" iets kan overbrengen aan de jeugd, zich actief mengt onder de jeugd en gebruik maakt van moderne technieken en hulpmiddelen (social media). Hierbij wordt wel opgemerkt dat men de middengroepen en de ouderen niet mag vergeten.
- Voor zowel de jeugd als de middengroepen is het belangrijk andere vormen van activiteiten aan te bieden, nieuwe en eigentijdse vormen van kerkdiensten aan te bieden en tijdens diensten de 'taal' van de middengroepen te spreken. Daarom zijn veel gemeenteleden voor het profiel opbouwwerker, die tevens kan voorgaan tijdens een eredienst.
- Een opbouwwerker richt zich primair op jongeren en de middengroep.
- Indien gekozen wordt voor een dominee/KW in de rol van opbouwwerker dient deze bij voorkeur het volgende in zijn/haar rugzak te hebben: uitstraling, enthousiasme, vernieuwing, flexibiliteit, inspiratie, affiniteit met jeugd, zelf kinderen/pubers hebben.
- Opgemerkt is dat we de ouderen niet moeten vergeten.

Samenvattend is onze conclusie dat de aan te trekken dominee of kerkelijk werker open moet staan voor jongeren en de middengroepen, digitaal vaardig is en over de nodige persoonlijke eigenschappen dient te beschikken. Daarnaast moet contact worden gezocht met de Hervormde Gemeente voor samenwerking in ieder geval voor wat betreft de jeugd. Tenslotte moeten we oog houden voor verbinding jong en oud.

Kerkdiensten

We zien ook in onze gemeente een afnemend kerkbezoek op zondag, vooral in de middagdiensten. Hoe kunnen we hierin verbetering aanbrengen. We hebben gemeend de gemeentevergadering hierover door middel van een aantal vragen hun visie te laten geven.

Op de gemeentevergadering werd over de kerkdiensten het volgende opgemerkt:

- Een aantal groepen stellen voor om de middagdiensten te laten vervallen (en dan te investeren in de morgendienst). Meeste groepen zijn juist van mening dat de middagdiensten (eventueel avonddiensten) moeten worden gehandhaafd maar speciaal van opzet moeten zijn. Zogenaamde 'Events' (bijzondere diensten) moeten geregeld plaatsvinden.
- De meeste groepen zouden graag veel meer uitnodigende muziek cq. muzikale omlijsting willen in de kerkdiensten. Muziek wordt door meeste groepen als belangrijk gezien. 1 groep zou dit alleen willen bij speciale diensten. Door een aantal groepen wordt gepleit voor een uitgebreide gezinsdienst (jong en oud) en meer kerkelijke activiteiten rond de ochtenddienst. Inloop met koffie etc. en dan de morgendienst om 10 uur laten beginnen.
- Men zou zelfs kunnen kiezen voor wekelijks een 'verkorte gemeentezondag'. Sommige zijn van mening dat dit niet te vaak moet gebeuren; als het sleur wordt, zakt het weer in.
- Meeste groepen pleiten ook voor doordeweekse activiteiten, bijvoorbeeld lezingen. Hierbij wordt in de discussie ook opgemerkt dat we ook niet teveel moeten aanbieden. We bieden al heel veel. Het moet ook allemaal georganiseerd worden.

- Eén groep noemt nog als mogelijkheid, in samenwerking met de Hervormde Gemeente, verschillende soorten diensten aan te bieden op dezelfde zondag: 'een traditionele dienst en een evangelische dienst'. Diensten met interactie, 1 PKN kerk met 2 (soorten) diensten.
- Bij het beantwoorden van de vragen over de middengroepen is ook opgemerkt dat de jeugd losser van de kerk staat en daarom op andere manieren bij het geloof moet worden gebracht of het geloof bij de jeugd. Minder vasthouden aan tradities. De jeugd wil wel maar op een andere manier de diensten invullen. Nieuwe vormen van kerkdiensten toelaten, niet alleen gericht op de jeugd (jonger dan 25 jaar) maar ook gericht op de middengroepen ('vergeten jeugd'). De vraag wordt gesteld of de traditionele kerk nog trekt. Opgemerkt wordt dat ze 'losser van de kerk' zijn.

Samenvattend is te stellen dat er een grote behoefte op de gemeentevergadering was aan bezinning op de vorm en inhoud van de zondagse kerkdiensten. Ook is er behoefte aan speciale events. Voor een aan te trekken Ds/KW ligt hier een geweldige uitdaging om in eerste instantie in nauwe samenwerking met ds. Boukes en eventueel de liturgiecommissie hier mee aan de slag te gaan. Voor de aan te trekken functionaris betekent dit dat deze in staat is gestalte te geven aan mogelijke veranderingen ten aanzien van activiteiten, diensten en events.

Aanbevelingen:

- 1) Wij adviseren de vernieuwing van de kerkdiensten (morgen- en middagdiensten) verder te ontwikkelen en hiertoe in opdracht van de GKR de aan te trekken KW een plan van aanpak te laten opstellen. Het gaat hierbij om de invulling van ochtenddiensten en het zo mogelijk langzamerhand omvormen van de traditioneel ingerichte middagdiensten naar speciale middag-of avonddiensten en events . Een en ander mede met het oog op het bereiken en 'raken' van onze jeugd en middengroepen.
De totstandkoming van dit plan van aanpak door de KW zou in nauwe samenwerking met ds. Boukes en in overleg met een werkgroep kerkdienst moeten plaatsvinden. Het plan van aanpak wordt vervolgens ter accordering aan de GKR voorgelegd.
- 2) Wij adviseren na te gaan of het onder voorwaarden ook mogelijk is voor speciale events in de begroting een bedrag te reserveren.

Vormings-en toerustingswerk

Vorming en toerusting kan bijdragen aan verdieping en groei van het persoonlijk geloofsleven. Maar ook aan versterking van de onderlinge band met je andere gemeenteleden. Geloofskennis vergroot ook de weerbaarheid in het gesprek met andersdenkenden.

Op de gemeenteavond werd hierover het volgende opgemerkt:

- Een aantal groepen zijn van mening is dat er veel vorming en toerustingswerk wordt gedaan in de kerk en veel wordt aangeboden.
- Er is niet altijd (veel) belangstelling, maar het aanbod moet wel blijven. Er moet wel verdieping zijn. Inventariseren binnen gemeente naar behoefte. Dit kan een opmaat zijn om de jeugd het geloof te geven.
- Jeugd niet willen binden aan de dienst maar aan activiteiten. Bijvoorbeeld lezingen.
- Digitaal communiceren richting jongeren is noodzakelijk. Nieuwe vormen zijn voor jeugd en de middengroep belangrijk. Een opbouwwerker moet God 'onder de jongeren' toerusten. De dominee en de opbouwwerker c.q. jongerenwerker kunnen twee verschillende typen zijn.

- Een opbouwwerker wordt als noodzakelijk gezien. Deze dient wel nauw samen te werken met de dominee, maar ze mogen wel elk hun eigen werkmethode hebben. Nodig is een opbouwwerker die vooral enthousiast is.
- We moeten mensen leren om over God te praten. Hier is toerusting voor nodig.

Samenvattend kan gezegd worden dat de noodzaak van vorming en toerusting van jongeren en ouderen duidelijk wordt onderkend. Aandacht is vereist voor eigentijdse vormen om verdieping aan het geloof te geven en om vrijmoedig te leren over het geloof te spreken. Er is duidelijk behoefte aan een KW/opbouwwerker die enthousiast en digitaal vaardig is en inhoud weet te geven aan nieuwe vormen van geloofsoverdracht voor jongeren en middengroepen.

Pastoraat

Decennia lang kennen we in onze kerk een opdeling in de wijken Oost en West. De laatste zes jaar had ds. Boukes wijk Oost onder zijn beheer en mw. Attema wijk West. Ds. Boukes moet sinds het vertrek van mw. Attema beide wijken bedienen. Dit is gezien het totaal aantal leden van onze kerk (bijna 1300) een omvangrijke opdracht.

Op de gemeenteavond werd hieromtrent het volgende opgemerkt:

- Alle groepen geven aan dat het gewenst is de opdeling in de wijken Oost en West te beëindigen.
- Ds. Boukes zou zich dan kunnen richten op het ouderenpastoraat (eventueel leeftijdsgrens verhogen) en de KW op de jeugd en middengroepen.
- Eventueel ds. Boukes ontlasten op een aantal andere taken. Bijvoorbeeld jeugd, kerkdiensten, vergaderingen.
- Door een herverdeling van de taken binnen de wijkteams zou de inzet van ds. Boukes kunnen worden verlicht.
- Men vindt het werken vanuit de wijkteams belangrijk. Ook is geopperd om de groepsouderling als wijkouderling te laten functioneren. De wijkteams dienen niet te worden overbelast.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat er een dringende behoefte is aan 1 pastorale dominee en de indeling van de wijken in oost en west ook in formele zin door de GKR op te heffen. Ds. Boukes zou zich meer op het ouderen pastoraat kunnen richten en de KW qua pastoraat op de jeugd en de middengroepen.

Aanbeveling:

3) Wij adviseren als gevolg van de samenvoeging van de wijken Oost en West de pastorale werklust van ds. Boukes te verlichten. Wij adviseren in dit verband de verdeling van de te verlenen pastorale zorg tussen ds. Boukes en de aan te trekken KW in te richten op grond van een leeftijdscriterium (bijvoorbeeld tussen leden jonger dan 45 jaar en ouder dan 45 jaar) en de consequenties en praktische haalbaarheid hiervan na te gaan. Het is hierbij voor alle betrokkenen uiterst gewenst te komen tot duidelijke afspraken. Daarnaast verdient het aanbeveling te onderzoeken of de inzet van ouderlingen en wijkteams in dit verband ook aanpassing behoeft.

2. Functie/Taakomschrijving

Om te voorzien in de ontstane vacature door het vertrek van mw. Y.H. Attema, zijn op de gemeentevond van 30 november jl. drie profielen voorgelegd. Een overgrote meerderheid heeft gekozen voor profiel 1 te weten een Ds/KW in de rol van opbouwwerker.

De Commissie geeft ook de voorkeur aan profiel 1 waarbij onze specifieke voorkeur uitgaat naar een KW (v/m) in de rol van opbouwwerker. In beginsel in een tijdelijk dienstverband van 23 maanden. Verder opteren we voor een dienstverband van 18 uur (0,5 fte) met mogelijkheid op piekmomenten deze uren uit te breiden tot maximaal 24 uur per week.

Onze motivering:

Voor profiel 1 Ds/KW in de rol van opbouwwerker is een breed draagvlak. Hierbij gaat onze voorkeur uit naar een KW omdat een KW vaak meer gespecialiseerd is en daardoor extra geschikt om concrete vraagstukken aan te pakken. In tegenstelling tot een Ds. kan met een KW een tijdelijk dienstverband worden aangegaan. Door expliciet te kiezen voor een KW vereenvoudigen we de werving door het scheppen van duidelijkheid aan potentiële kandidaten.

Een KW in de rol van jeugdwerker (profiel 2) beperkt zich tot een relatief klein deel van de jongeren (12 jaar tot 25 jaar) en richt zich niet op de middengroepen. Dit is echter wel een belangrijke doelgroep waarvoor we een belangrijke taak zien voor de eventueel aan te trekken KW in de rol van opbouwwerker. Ook ontbreekt bij de gemeentevergadering het draagvlak voor profiel 2.

Ds/KW in de rol van pastoraal werker (profiel 3) is vrij algemeen binnen de gemeente inzetbaar. Dit is uiteindelijk niet het profiel dat wij zoeken, te weten het stimuleren en motiveren van de jongeren en de middengroepen binnen onze kerk. Ook is er bij de gemeentevergadering weinig draagvlak voor profiel 3.

Ten aanzien van de functie KW in de rol van opbouwwerker behandelen we drie aspecten:

- Profielschets
- Taakbeschrijving
- Overige randvoorwaarden

Profielschets:

- Ervaring in opbouwwerk
- Vertrouwd met het organiseren, stimuleren en begeleiden van met name jongeren en jonge gezinnen (met kinderen) uit de middengroep van 25 tot 45 jaar en weet deze doelgroepen op eigentijdse wijze te benaderen
- Gewend om resultaatgericht te werken
- Straalt enthousiasme uit door een levend geloof en is een mensenmens
- Orthodox/evangelische levensovertuiging en belijdend lid
- Sterke persoonlijkheid die zich niet laat afschrikken door tegenslagen maar ziet vooral kansen
- Vertrouwd met de moderne communicatie middelen, is digitaal vaardig
- Spreekt de taal van de jongeren en is communicatief sterk
- Is in staat andere vormen van kerkdiensten en ´events´ te organiseren in de vorm van korte projecten
- Heeft aandacht voor de eenheid binnen de gemeente, d.w.z. ´Jongeren en ouderen´ vormen samen de gemeente

- Is ruimdenkend en staat open voor andere denkbeelden en gaat daar flexibel mee om
- Beheerst het Fries In ieder geval passief
- Bevoegd/bereid om in kerkdiensten voor te gaan

Taakbeschrijving

- Na een kennismakingsperiode van een half jaar komen met een plan van aanpak voor het stimuleren en motiveren van de jongeren en middengroepen van onze kerk
- Benadert de doelgroepen actief en tracht het geloofsleven binnen de doelgroepen te vitaliseren door het ontwikkelen van activiteiten en het stimuleren van ideeën vanuit deze doelgroepen. Deze doelgroepen zijn onder te verdelen in de jeugd (12-16 jaar), jongeren (17-25 jaar) en de middengroepen (25-45 jaar)
- Ondersteunt de ontwikkeling van de Tienerkerk
- Organiseert met jeugd/jonge gezinnen open avonden
- Werkt samen met de jeugdkerk
- Voert in opdracht van de kerkenraad en eventueel samen met een werkgroep kerkdienst van bijvoorbeeld twee of drie personen tijdelijke specifieke opdrachten uit met aanbeveling 1 als prioriteit
- Gaat gemiddeld eens per maand voor in een ochtenddienst
- Bezoekt regelmatig catechisaties, gespreksgroepen, 't Honk, Bernetsjerke, Tienerkerk voor impressies en contacten
- Verricht pastoraat aan de gemeenteleden jonger dan 45 jaar (zie aanbeveling 3)

Overige Randvoorwaarden

- Feeling met de regio
- Het instellen van een begeleidingsgroep die periodiek overleg heeft met de KW en ook als een klankbordgroep voor haar/hem kan functioneren
- Het instellen van een werkgroep kerkdienst die onder meer fungeert als aanspreekpunt bij de uitvoering van specifieke opdrachten
- Maakt jaarlijks een verslag van haar/zijn werkzaamheden ten behoeve van bespreking in de GKR
- Opdracht om gedurende een half jaar kennis te maken met de jeugd en de middengroep, en afsluitend een korte notitie met ervaringen op te stellen en deze notitie te bespreken met de begeleidingsgroep
- Is lid van de GKR of dient in ieder geval wel de aan de GKR verzonden notulen van de diverse gremia te ontvangen
- Zichtbaar zijn in de gemeente d.w.z dichtbij wonen c.q. een eigen werkplek dichtbij
- Dient met ds. Boukes te kunnen samenwerken binnen het kader van hun visie op geloof en kerk.
- Catechisaties blijven in beginsel bij Ds Boukes
- Bij vertrek van ds. Boukes een eigen predikant beroepen voor 70 % indien alsdan financieel mogelijk. Een predikant vormt namelijk een samenbindend element in een gemeente
- Bij afwezigheid van ds. Boukes verleent de KW zo nodig pastoraat aan ouderen

Namens Commissie 'Toekomst van de kerk',

Louis Bakker (voorzitter)

Piet Elsma

Jappie de Graaf

Tjeerd Kooistra

Klazina Raap

Wessel Rozendal

